

Zemkopības ministrija

AKTUĀLAIS UN NĀKOTNES PLĀNI LAUKU ATTĪSTĪBĀ UN LEADER/SVVA PIEEJAS ĪSTENOŠANĀ

Liene Jansone

ZM, Lauku attīstības atbalsta
departamenta direktore

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

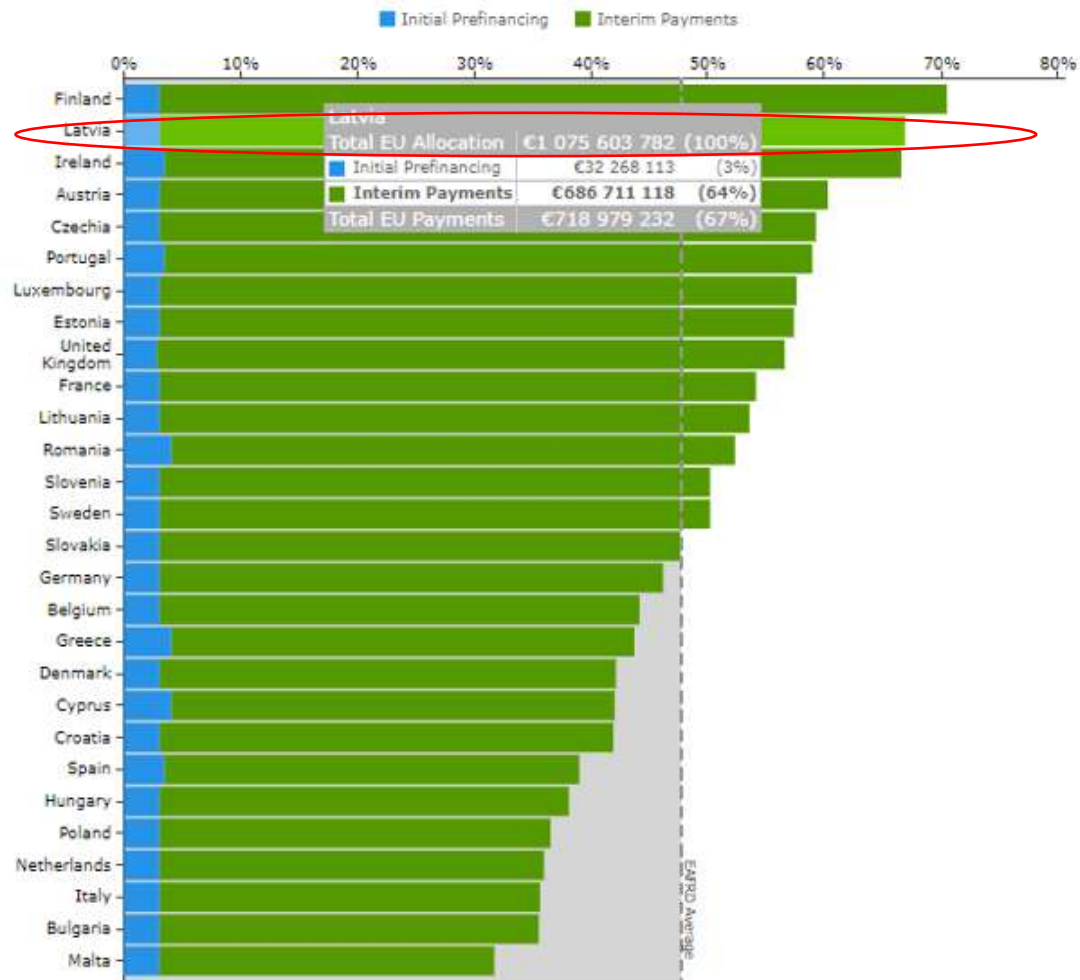

KOPĒJIE KUMULATĪVIE ES MAKSĀJUMI PA DALĪBVALSTĪM, % NO PLĀNOTĀ/PIEEJAMĀ ELFLA FINANSĒJUMA*

Zemkopības ministrija

Kopējie kumulatīvie ES maksājumi pa dalībvalstīm: Eiropas lauksaimniecības fonds lauku attīstībai

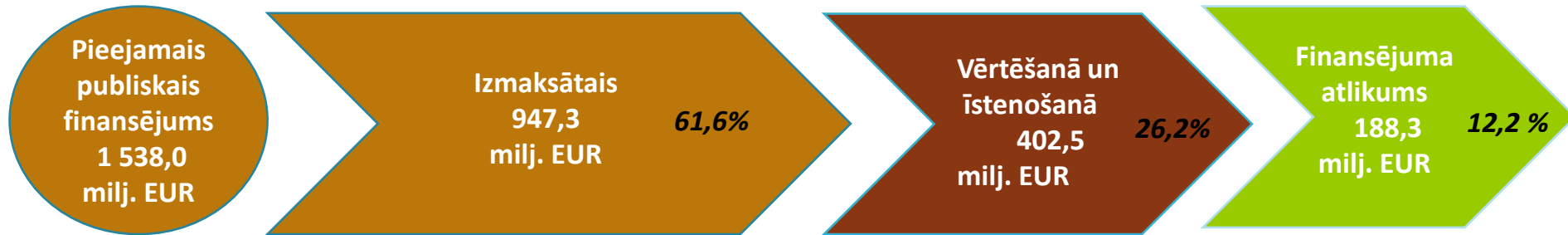
*Datu avots: ESI fondu atvērtā datu platforma (20/11/2019)

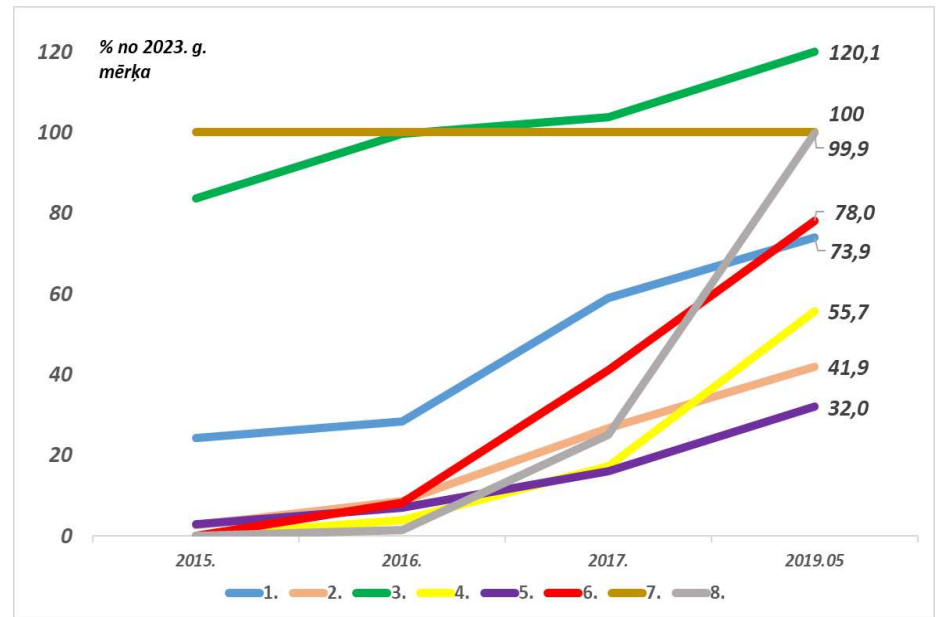
LATVIJAS LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2014.-2020. ĪSTENOŠANAS PROGRESS

Zemkopības ministrija

	<i>Rādītājs</i>	<i>2023.g. mērķis</i>
1.	Atbalstītas lauku saimniecības (2A), jaunie lauksaimnieki (2B)	4 025
2.	Atbalstītas darbības lauksaimniecības produktu pārstrādē (3A)	425
3.	LIZ un meža zeme, kurā tiek veicināta vides aizsardzība (P4), ha	1 337 500
4.	Meža zeme, kurā sekmē oglekļa piesaisti (5E), ha	4 000
5.	Atbalstītas darbības energoefektivitātes jomā (5B)	100
6.	Atbalstītas darbības meža ekoloģiskās vērtības uzlabošanā (5E)	8 850
7.	VRG darbības aptverto iedzīvotāju skaits (6B)	964 909
8.	Uzlaboto ceļu garums lauku teritorijās (6B), km	840

DARBĪBU ĪSTENOŠANA SASKAŅĀ AR SABIEDRĪBAS VIRZĪTAS VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJU (LEADER PIEEJA) (I)

Zemkopības ministrija

Pieejamais

19.2.

Izmaksātais, īstenošanā un vērtēšanā

Atlikums

- Lauku teritoriju attīstībai ar LEADER pieeju īstenotas **1 940 aktivitātes**, tai skaitā **761** vietējās ekonomikas stiprināšanai un **1 179** iniciatīvas vietas potenciāla attīstībai;
- Jau radītas **105 jaunas darba vietas**. Apstiprinātos projektos plānots radīt **1 396** darba vietas.

DARBĪBU ĪSTENOŠANA SASKAŅĀ AR SABIEDRĪBAS VIRZĪTAS VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJU (LEADER PIEEJA) (II)

Visas 35 vietējās rīcības grupas veiksmīgi izturēja **starpposma novērtējumu** un **saņēma papildinājumu SVVA stratēģijas budžetam** un jaunu projektu pieņemšanas kārtu izsludināšanai – kopumā **20,6milj.EUR** apmērā.

Visas 35 vietējās rīcības grupas **saņēma papildu atbalstu** vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvām - kopumā **3,1milj.EUR** apmērā.

Jauna administrēšanas kārtība ar lielāku noteikšanu pašai vietējai rīcības grupai:

- izdot un nosūtīt lēmumu atbalsta pretendenta par projekta atbilstību SVVA stratēģijai;
- sniegt papildus pamatojumus neapmierinātam atbalsta pretendenta vai izdot jaunu lēmumu;

Atlīdzība lēmēj institūcijai par lēmumu pieņemšanu

Visa dokumentu aprīte elektroniski caur LAD EPS (projektu iesniegumi, visi ar vērtēšanu saistītie dokumenti)

STARPTERITORIĀLĀ UN STARPVALSTU SADARBĪBA

Iesaistījušās visas 35 vietējās rīcības grupas

18 starpteritoriālie sadarbības projekti

Krustu šķērsu pa Latviju - visos virzienos un dimensijās

Galvenās tēmas – sociālā uzņēmējdarbība, tūrisms (t.sk. velo un ūdenstūrisms), amatniecība, mājražošana, vienotas vietējās identitātes radīšana.

32 starpvalstu sadarbības projekti

Galvenās tēmas – tūrisms, dabas resursu efektīva izmantošana, uzņēmējdarbība, bioekonomika un aprites ekonomika, kultūras mantojums un tradīcijas, amatniecība, koprades telpas.

Sadarbības partneri

- ES dalībvalstis - Somija, Igaunija, Lietuva, Rumānija, Itālija, Grieķija, Spānija, Slovēnija, Portugāle, Polija, Francija, Vācija, Apvienotā karaliste, Zviedrija, Horvātija, Īrija.
- ārpus ES - Moldova, Gruzija, Meksika.

SĒJĒJS 2019

«GADA LEADER PROJEKTS VIETĒJĀ RĪCĪBAS GRUPĀ»

2019.gadā izvirzīti **22 Sējēja balvas** pretendenti

**12 ražojoši uzņēmēji un
10 pakalpojumu sniedzēji**

- ģimenes no Rīgas uz laukiem
- augstvērtīgi, kvalitatīvi nišas produkti
- inovatīvi produkti
- stimulē citiem tuvumā uzsākt papildinošu uzņēmējdarbību
- kopdarbība ar vietējiem
- vairāk nekā business – kultūras un izglītojoši pasākumi
- interese nodrošināt ilgtspēju, atlikumproduktu tālāku izmantošanu

4. LATVIJAS LAUKU KOPIENU PARLAMENTS ZAĻENIEKOS

200 dalībnieki
50 pieredzes stāsti
Sagatavota rezolūcija

4. EIROPAS LAUKU PARLAMENTS KANDASĀ, SPĀNIJĀ

335 dalībnieki no 38 valstīm
Sagatavota Lauku pilsoniskās
sabiedrības deklarācija,
kurā izmantotas 8 valstu deklarācijas
(arī Latvijas Lauku kopienu
parlamenta rezolūcija)

Kopējās lauksaimniecības politika pēc 2020

KLP ar savu lauku attīstības politiku **ir galvenā Savienības lauku lietu kārtotāja.**

KLP ir vērsta uz lauku apvidu **pārticības vairošanu**, un tai **jāuzlabo savstarpējā papildināmība ar citām ES rīcībpolitikām** (piem. Kohēzijas politika).

Plaukstoši lauku apvidi, veicinot ekonomisko aktivitāti, nodrošinot infrastruktūru un saglabājot apdzīvotību

DARBA ORGANIZĒŠANA SAISTĪBĀ AR KLP PĒC 2020 GADA (I)

Zemkopības ministrija

Līdz šim paveiktais saistībā ar KLP pēc 2020 gada:

- Nacionālās stratēģiskās prioritātes;
- Pagaidu SWOT – pamatojoties uz uzkrāto pieredzi un zināšanām
- 5 reģionālās konferences;
- 8 tematiskās darba grupas (ieinteresētās puses);
- Situācijas analīze (šobrīd sagatavošanā)

*Lai noskaidrotu sabiedrības
un ieinteresēto personu
viedokli par problēmām,
vajadzībām un
iespējamiem risinājumiem*

DARBA ORGANIZĒŠANA SAISTĪBĀ AR KLP PĒC 2020 GADA (II)

Laika grafiks plānotajām aktivitātēm 2020. gadā:

- **2020. gada februāris – neformāla dokumentu iesniegšana EK:**
  - situācijas analīze;
  - stipro, vājo pušu, kā arī iespēju un draudu (SVID) analīze;
  - vajadzību novērtējums;
  - nosacījumu sistēma.
- **2020. gada augusts – neformāla dokumentu iesniegšana EK:**
  - intervences loģika;
  - intervenču aprasti;
  - rādītāji.
- **2020. gada oktobris – neformāla KLP SP iesniegšana EK**
- **2020. gada decembris – oficiāla KLP SP iesniegšana EK
(atkarīgs no ES regulējuma pieņemšanas)**

LAUKU TELPA: VAJADZĪBAS

- **Tālejoša politika:** par lauku telpu jārūnā, analizējot problēmas un meklējot risinājumus **kompleksi (skolas+ceļi+apdzīvotība+uzņēmējdarbība+mājokļi, u.c.)**. Kopēji plāni teritoriālajā vienībā un kompleksi atbalsta instrumenti, kas aptver visu problēmu/vajadzību/iespēju spektru;
- **Ceļu infrastruktūra**, lai sekmētu ražošanu;
- **Nodarbinātība:**
  - Pakalpojumu nozares attīstība, jo tai ir elastīgākas iespējas veidoties neatkarīgi no atrašanās vietas;
  - Augstas pievienotās vērtības ražošana, kas rezultējas augstākos ieņēmumos;
  - Jāatrod alternatīvus nodarbinātības veidus papildus ienākumu radīšanai (darba vietas un pievienotā vērtība);
  - Subsidētās darba vietas reģionos (kopā ar VARAM (no ERAF));
  - LEADER – akcents uz projektiem, kas rada darba vietas;
  - Bioekonomika (un viedie ciemi) – iespēja efektīvākai vietējo resursu izmantošanai;
- **Pakalpojumu pieejamība un sasniedzamība** (bet nevar to nodrošināt katrā vietā) – mobilitātes iespējas;
- **Ienākumi** – mazās saimniecības jāvirza uz tirgu; cilvēki nav gatavi gaidīt, kad pieaugs algas, tāpēc (e)migrē;
- **Mājokļu pieejamība** – nelieli dzīvokļi, kas salīdzinoši lēti (ALTUM, EM granti);
- Nodokļu atvieglojumi tiem, kas piesaista un notur darbiniekus; augstāks neapliekamais minimums;

LEADER/SVVA pieeja pēc 2020

Saskaņā ar EK sagatavoto Regulu priekšlikumu:

LEADER vismaz 5% no ELFLA ieguldījuma KLP stratēģiskajā plānā

Dalībvalsts var izvēlēties **multifondu pieeju** - atbalsts SVVA stratēģiju īstenošanai arī no ERAF, ESF+, EJZF

Var noteikt **galveno fondu**, no kura finansēt sagatavošanās darbības, VRG darbību un teritorijas aktivizēšanu

Galvenais fonds nozīmē – vienota SVVA stratēģiju atlase, viena SVVA stratēģiju atlases komiteja, viena administrējošā iestāde

SVVA stratēģiju atlase jāveic 12 mēnešu laikā no attiecīgās programmas apstiprināšanas dienas (multifondu gadījumā – pēdējās attiecīgās programmas)

Nākotnes diskusija...

Zemkopības ministrija

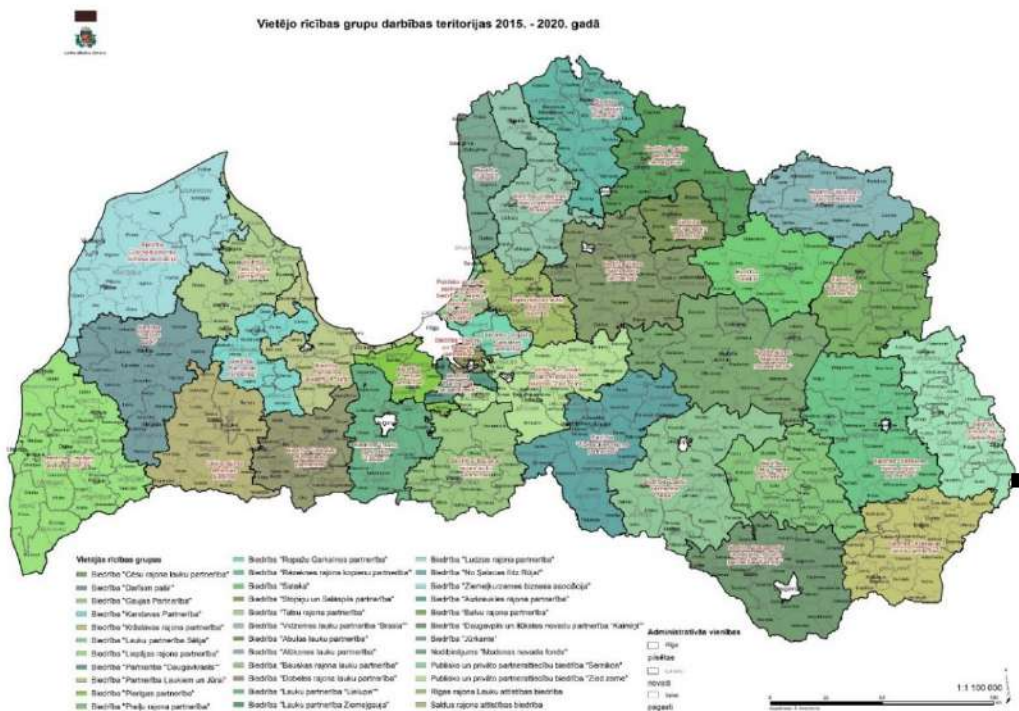
- **Administratīvā sloga samazināšana**
- **Nosacījumu pārskatīšana:**
  - ❖ 70% novirzāmi ieguldījumiem **uzņēmējdarbībā**
  - ❖ Atbalstāmo uzņēmumu lielums (šobrīd ar apgrozījumu līdz **EUR 70 000**)
  - ❖ Vienkāršotās izmaksas
- **SVVA pieejas izmantošana arī citu LAP pasākumu ieviešanai:**
  - ❖ Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā, pašvaldību infrastruktūra
- **Multifondi – VARAM finansējums LEADER aktivitātēm**
- **Prioritāte ? - bioekonomika, aprites ekonomika un ekotūrisms**
- **Sociālā iekļaušana – sociālā uzņēmējdarbība**
- **Viedie ciemi**

LEADER ATBALSTA SAŅEMŠANAS TERITORIJA 2020.-2027.

Zemkopības ministrija

LEADER teritorija ir visa Latvijas teritorija, izņemot republikas pilsētas un novadu administratīvo centru (pēc ATR) teritoriālās vienības – pilsētas ar iedzīvotāju skaitu **virs 20 000**. (neietver 9 republikas pilsētas, Ogrī).

Pašvaldības, kurās vismaz 50% no pašvaldības iedzīvotājiem ir nodarbināti Rīgas pilsētā

??Kritēriji LEADER finansējuma sadalei - priekšlikumi:

Iedzīvotāju skaits vietējās rīcības grupas darbības teritorijā
 Vietējās rīcības grupas darbības teritorijas platība(km2)
 Samazina piešķirto finansējumu, ja ir pašvaldības, kurās vismaz 50% no pašvaldības iedzīvotājiem nodarbināti Rīgas

Pašvaldība (pēc ATR)	Strādā Rīgā pēc (pēc VSAA datiem)
Ādažu novads	63%
Salaspils novads	60%
Ķekavas novads	56%
Mārupes novads	56%
Olaines novads	51%

ATBILDĪGO ORGANIZĀCIJU SINERĢIJA RISINOT LAUKU Telpas IZVĪRZĪTĀS VAJADZĪBAS

Uzdevumi	Atbildīgas organizācijas
Ieguldījumi darba algās - ienākuma līmeņa atšķirības mazināšana lauku teritorijās	ZM, VARAM, ar SVVA pieeju
Jaunu risinājumu ieviešana pakalpojumu sniegšanai (t.sk. viedi ciemi un bioekonomika) un kopienas aktivitāšu atbalsts vietējo teritoriju pakalpojumu attīstībā, veicinot viedo pašvaldību attīstību	VARAM, ZM, KM, LM, plānošanas reģioni, pašvaldības
Cilvēkkapitāla piesaiste un attīstība reģionos, t.sk. pārkvalifikācija	ZM, VARAM, IZM, LM
Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai reģionos	LM, VARAM, ZM
Pašvaldību ceļu un ielu satiksmei paredzētās infrastruktūras attīstīšana , izmaksu efektīva vietējā un reģionālā sabiedriskā transporta pakalpojumu piedāvājuma izveide	VARAM, SM, plānošanas reģioni, pašvaldības
Atbalsta sniegšana inovatīviem mobilitātes risinājumiem , kas piemēroti apdzīvojuma īpatnībām, tai skaitā mikromobilitātes infrastruktūras pilnveidošana	VARAM, SM, pašvaldības
Pieejami mājokļi reģionos	EM, VARAM

Paldies par Jūsu uzmanību!